

Spies moddert rustig door

Vervanging van WGR-plus door Vervoerregio's leidt tot meer bestuurlijke obesitas.

BERT SPIERTZ / H.H.

Onlangs besloot de ministerraad dat we toe zijn aan een nieuwe fase in het doorrommelproces dat de bestuurlijke inrichting van dit land sinds jaar en dag kenmerkt. De WGR-plusregio's worden opgeheven, budgetten voor openbaar vervoer en infrastructuur gaan naar de provincies. Tegelijkertijd lanceert het kabinet twee vervoerregio's voor de Noord- en Zuidvleugel van de Randstad. Om dit mogelijk te maken krijgen de gemeenten uit de op te heffen WGR-plusregio's in het westen van het land het 'verzoek' om, samen met de betreffende provincie, een 'vrijwillige' samenwerking aan te gaan op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Hier zien wij een nieuw type U-bocht: een opgelegde 'verplicht-vrijwillige' WGR-construktie, waaraan betrokken partijen zich niet kunnen onttrekken, gelet op hun breed uitgeven-te samenwerkingsambities. De minister van Binnenlandse Zaken heeft zich behendig en pragmatisch van haar taak gekweten om de paragraaf uit het Regeerakkoord over de inrichting van het binnenlands bestuur uit te werken.

Onder de noemer van de bestrijding van de bestuurlijke obesitas verdwijnt de plus die verwees naar de rechtstreekse financiering door het Rijk van de acht WGR-plusregio's. Maar na de gedwongen afslanking van de zes dikkertjes buiten de Randstad staan er ineens twee grote, moddervette patatklanten opgesteld: de gebroeders Vervoerregio, maatje plus-plus. Eén plus voor de rechtstreekse financiering van rijkswege, één voor deelname van provincies. De uitwerking die nu wordt gegeven aan de bestuurlijke paragraaf van het Regeerakkoord laat zien dat we na anderhalf jaar weer met beide benen in de Nederlandse doormodderbodem staan: dirigistische ordeningsprincipes uit het Regeerakkoord zijn ingeruild voor 'flexibele platforms', samenwerking en het aansluiten bij bestaande initiatieven. Een illustratie hiervan is het inruilen van de 'vervoersautoriteit' voor de vervoerregio, waarbij wel enkele opmerkingen te maken zijn.

De provincies krijgen een uitbreiding van hun OV-

bevoegdheden. Naast hun provinciale opdrachtgever-schap worden zij medeopdrachtgever van het grootstedelijk openbaar vervoer, tot nu toe het domein van de regiobesturen. Dit schept verwachtingen voor goed openbaar vervoer tussen stad en streek.

Maar voor de vervoerregio voor de Noordvleugel is de klassieke fout in de gebiedsindeling gemaakt. Die loopt van Haarlem naar Lelystad, dus in oost-west-richting. Terwijl de ruimtelijk-economische ontwikkeling een noord-zuid oriëntatie heeft: van Alkmaar via Amsterdam naar Utrecht. Een gemiste kans.

Ondertussen verdienen de gemeentebesturen van Rotterdam en Den Haag een compliment voor hun effectieve turbo-vrijage tot Metropoolregio. Hun inspanningen zijn beloond. Het wordt nu bloedserius.

Het is natuurlijk niet moeilijk een zuur stukje te schrijven over het hoge doorrommelkarakter van de kabinetsvoorstellen. Wij vinden dat te makkelijk en zijn van mening dat de pragmatiek die uit de voortgangsnota spreekt, tegemoet komt aan de bestuurlijke werkelijkheid die helaas niet bij naam genoemd mag worden. De complexiteit van de maatschappij wordt weerspiegeld in de vele vormen van tussenbestuur en hulpconstructies die tussen en met de drie rechtstreeks gekozen bestuurslagen zijn ontstaan.

Dat maakt het openbaar bestuur niet overzichtelijk, het geeft wel blijk van het inspelen op maatschappelijke vraagstukken. Minister Spies speelt daar met een houtje-touwtje-oplossing en verbaal trapezewerk op in, alle mooie woorden over het terugdringen van de bestuurlijke drukte ten spijt. De decentrale overheden zijn nu aan zet om iets te maken van de WGRplusplus.

Friso de Zeeuw, praktijkhoogleraar Gebiedsontwikkeling TU Delft en directeur Nieuwe Markten Bouwfonds Ontwikkeling

>> De rubriek opinie staat open voor leesbare, opinierende bijdragen die betrekking hebben op actuele zaken in het openbaar bestuur. De maximale lengte voor inzendingen is 600 woorden. Inzendingen graag naar info@binnenlandsbestuur.nl o.v.v. 'Rubriek Opinie'. Via dit e-mailadres kunt u ook reageren.

Aanleg van het Randstad Spoor in Utrecht.

Bij de Vervoerregio is een klassieke indelingsfout gemaakt

OPINIE ONLINE

Europese Unie

■ Ik ben nog steeds voorstander van de EU. Maar zo langzamerhand begint het aantal regels uit de EU dat het dagelijks leven van de Nederlander vervelender maakt, wel erg zichtbaar te worden. En een promotiefilmje van de EU zal daar weinig aan veranderen.

Lees de hele column van Paul Lensink op www.binnenlandsbestuur.nl